



Kedves Testvéreim a Krisztusba vetett hit által!

A kultikus tisztaság kérdése minden időkben fontos kérdése volt a vallásoknak, benne a zsidó vallásnak is és a keresztyén vallásnak is. A kultikus tisztaság kérdésének lényege az, hogy mi választja el az embert Istentől? A tisztaság kifejezés alatt természetesen nem egészségügyi, hanem vallási jellegű tisztaságról van szó. Mi az, aminek a gyakorlása, csinálása, végzése, evése-ivása, érintése, a vele való kapcsolat úgy elválasztja az embert Istentől, hogy általa az ember képtelen Istennel harmonikus kapcsolatban lenni?

Jézus rá jellemző módon ebben az egyházi tan kérdésben, dogmatikában sem dolgozott ki valamilyen hosszadalmas tant, hanem arra a helyzetre reagált röviden, amikor azok, akik ellenségesek voltak vele szemben, megpróbálták azzal támadni, hogy semmibe veszi a kultikus tisztaságot és egyáltalán a hitvalló ősök hagyományát.

Jézus a válaszában arról tanít, hogy a mágikus-dualista gondolkodásmód, amelyik a világ jelenségeiben élesen különbséget tesz a jó és a rossz között, a tiszta és a tisztátalan között, mennyire hamis. Szerinte Isten teremtett világában semmi, ami az emberen kívül van, nem teszi őt tisztátalanná, hanem az ember maga az, aki a világot és a maga életét tisztátalanná teszi. A szent és a profán közötti abszolutizált, merevvé tett megkülönböztetést ezzel megszünteti.

Ez a tanítása annyira meglepő volt, hogy még a tanítványai is újra megkérdezték őt beszéde értelméről.

Kedves hittestvéreim! Ez a gondolkodásmód döbbenetesen aktuális napjainkban is. Itt Európában látszólag ez nem probléma, hiszen az egyház korszaka évtizedek óta hanyatlóban van, beleértve Magyarországot is. Egy lelkes tömeget kivéve rengeteg magyar utálja kormányunkban, hogy nyíltan kiemeli és támogatja a népegyházakat, hogy rengeteg állami pénzt adott a szent dolgokra, mint például templomok felújítására. Ha körül nézünk más európai országokban, másutt még rosszabb a helyzet, az emberek többsége a kormányokkal karöltve igyekezik véget vetni annak a korszaknak, ahol az ezeréves keresztyén kultúra szentnek tart tárgyakat és szokásokat és ezek tiszteletben tartását követelné meg az ország egészétől.

Látszólag nagykorúsodott az emberiség, ma már mindenki tudja, hogy önmagában semmi sem szent, a vallási neurotikusok többé már nem diktálhatnak, hogy mit szabad tenni és mit nem, mit illik és mit nem, mitől emberibb ember az ember. Végre eljutottunk oda, hogy semmi sem szent. És ennek a biztosítéka, záloga, kézzelfogható jele a keresztyének hagyományainak semmibe vétele. Karácsony többé már nem keresztyén ünnep, pünkösöd egyházi háttérét lassan már csak egy elenyésző százalék tudja megnevezni, advent ideje nem bűnbánati előkészület, hanem vásárlási lázban égés stb. Nemrég voltam egy olyan református keresztelőn, ahol a főszerepben egy kisgyermek volt, aki a keresztelési liturgia 20 perce alatt nagyjából 20-szor megkerülte az úrasztalát, a család végig nevetett és bízta, néhányan a keresztelő rokonságból végig valamiről hangosan beszélgettek egymás között, a lelkész pedig úgy, hogy a családból senki nem nézte és senki nem hallgatta, az általános hangzavarban elmondta beszédét, amire gondolom, néhány órát készült. A keresztelő családot kivéve a gyülekezet ugyan nyitott volt a lelkész szavait hallgatni, de a támogatás teljes hiányában ez nem tudott megvalósulni.



Persze közben villogtak a vakuk, a videó felvételt készítő, ha nem is 20-szor, de párszor azért ő is megkerülte az úrasztalát, hogy minél jobb minőségű legyen a felvétel, amit majd egyszer páran nézni fognak, az elején felkiáltva, hogy itt van a mi életünk értelme, majd 1 perc múlva már unva a filmet majd nem nézik tovább. Már csak azért sem, mert az első perc és az utolsó perc között nagy különbség nincsen, a keresztelés aktusa maga olyan semmitmondóan történt, hogy a látvány inkább lehangoló, mint élmény.

Testvéreim! Nem azért mondtam ezt el, mert minden szempontból itt tartunk, hanem azért, mert e felé tartunk. Megállíthatatlanul. Európa kinőtte a szentet, és boldogan éli helyette a profán életét. Csakhogy ezt az ember nem tudja tartósan csinálni. Az embernek szüksége van a szentre. Tényleg lehangoló a profán világban úgy élni az embernek, hogy ha nincs Isten, akkor ő maga az ateizmus hármasság alappillére szerint azt kell, hogy gondolja, hogy lélek nincs, az ember állat és a halál megsemmisülés. Hát ez aztán nem ad tartást.

Úgyhogy az ember ilyenkor a szent eltörlése után váratlanul magának csinál szentet. Eltörli a keresztséget, de csinál névadó ünnepet. Üresen konganak a templomok, de vasárnap plázába rohan. Csalódik a képmutató keresztyénekben és meghatódik magán, amikor egy ismeretlen koldusnak alamizsnát dob. Elképesztő időpazarlásnak tartja a vasárnapi templomba menést, de rengeteg időt kezd el fordítani olyan ezoterikus olvasmányokra, amik a félig vallásos sikeres életről szólnak. Itt jegyzem meg maró gúnnyal, hogy ezek az irodalmak hihetetlenül kevés értékelhető ötletet adnak a másokért való élésre, miközben azt mantrázzák, hogy ha magad gazdagabb leszel és egészségesebb, akkor a világ is jobban fog járni veled, már ezzel is megtisztelsz és segíted a világot. Hol van ez Jézustól és az ő tanításaitól, és az igazi keresztyének erkölcsi gyakorlatától, akik nyíltan másokért élnek!

De tovább megyek. A nagykorút játszva a szent már nem szent a világnak, hanem profán, de olyan erkölcsösözködésbe kezd, mint még soha. Leleplezi az előző nemzedékeket, hogy azok mennyire nem hitelek, miközben maga semmit nem mutat fel, nem is akar. Ugyanakkor váratlanul új dolgok válnak szentté. Hirtelen elkezdnek sértődni, ha toloszéket mondasz faragatlan tuskóként, és nem kerekesszéket. Megsértődik, ha cigányt mondasz, és nem romát. Megsértődik, és ellenségnek, vagy gazembernek tekint, ha valamilyen rendet képviselsz, mint például rendőrség, egyház, köznevelés-közütatás, adóhivatal. Zéró toleranciát hirdet azokkal szemben, akik állítása szerint ellenségei. Pogromokkal veszélyeztet, de éppen magát tartja az igazság bátor képviselőjének. Emlékeztek rá, hogy néhány éve egy metrószerelvénnyben egy fehér nő megkérte a nagy hajfelülettel bíró mellette ülő fekete nőt, hogy egy kicsit húzódjon odébb, mert a haja hozzáér, mire az elkezdte kiabálni, hogy őt a fehér nő faji alapon kirekeszti. Néhány perc múlva több tucat rendőr alig bírta kimenekíteni a fehér nőt az őt lincselő tömegből. Gúnyosan mondom: a tömegnek csak az kellett, hogy a vér folyjék. Mindegy, hogy hogyan. Száz éve még azért lincsel volt a tömeg, ha egy fekete ilyet mondott volna a fehérnek. A tömeg olyan komolyan vette, hogy egy ártatlan nőt inzultáltak, hogy bánatukban kis híján agyonverték az általuk bántalmazónak titulált felet.

Egy szó, mint száz: Most új fogalmakat tett szentté az emberiség, amelyek valójában önmagukban nem azok. Nem szent a vallástalanság, nem szent a fekete bőrszín, nem szent a roma, nem szent a fogyatékos, nem szent a nő, nem szent a szexuális másság, nem szent a



gyermek, nem szent a szegény; és az sem szent, aki nem jól működő családban nőtt fel, és az sem szent, aki semmibe veszi nemzeti hovatartozását.

2000 év eltelt Jézus szavai óta és az emberiség 1000 éves keresztyén kultúra után ott tart Európában, hogy azt hiszi: az ember életét kívülről veszélyezteti a világ. Meg kell óvni a vallásosoktól, fehérektől, egészségesektől, gazdagoktól, heteroszexuálisoktól, és más gyanús csoportoktól, akik megmérgezik őket. Tele vannak félelemmel és az analitikus pszichológia segítségével mindent, ami nem sikerült az életükben, mindent, amitől boldogtalanok, arra próbálják ráfogni, hogy milyen tisztátalan dolgok, szokások, személyek tették őket nyomorulttá. Nem a pszichoanalízis ellen beszélek, de könyörgöm: mindent nem magyarázhatunk meg a külső körülmények kedvezőtlen mivoltával.

Ideje lenne eljutni Jézus tanításának befogadásához.

Jézus korában a zsidóság ott hibázott, hogy vallási hagyományokat emelt olyan szent szintre, ami felülírta az élő hitet, Isten aktuális akaratát. Ez vált lényegessé, az igaznak tartott hit jelévé. Jézus viszont kemény beszéddel éppen arra hívta fel a figyelmet, hogy ezek takarják a lényegét, az élő Isten egyénre szabott akaratának figyelését és cselekvését. Jézus azt kérte: szeresd a világot isteni szeretettel, és nem csak, hogy nem fog téged tönkretenni, de te tiszta maradsz és általad megszentelődik.

A mai világ másként követi el ugyanezt a vétket. Helyesen érzékeli magán, hogy boldogtalan, de nem akarja elismerni, hogy az istentelenségétől, hanem helyette tisztátalannak kiált ki mindent, benne a vallást is, amit megbetegítőnek tart, és betegesen fél mindenféle rendtől, intézménytől, előírástól. Mindenféle valláspótló dolgok gyakorlásában reméli élete megvédését, rengeteg mosakodást, tisztítást csinál, csak egyedül magában nem keresi és találja a mocskot, a szennyet, a tisztátalant. Esztétikusan engedetlen az Isten előtt való tiszta élés tekintetében, mint ahogyan Jézus korában a korbánnal visszaélők. Fel tud mutatni sok mindent. S ezek a féligazságai aztán hagyománnyá válva végül azt eredményezik, hogy a holtak fognak uralkodni az élőkön, előző nemzedékek az újakon, olyan távoliak diktálnak, akik nem ismerik a helyzetet és nem szeretik az embereket. Olyan kínosan kell ügyelni lényegtelen szempontokra, amik miatt a lényegre már nincs erő figyelni.

Testvéreim! Azzal a zárógondolattal szeretném befejezni igehirdetésem, hogy amikor Isten nem szól, akkor az ember kitalálja, hogy lelki-tisztaságra törekvéssel hogyan lehet magát szentté tenni. Az előjel mindegy, hogy ez a hagyomány vallási hagyomány-e, vagy éppen ellenkezőleg: vallásellenes hagyomány. A lényeg az, hogy általa biztonságban érzi magát az ember és tisztának. Csakhogy az élő Isten az ő népét nem lelki merevségre hívta, hanem zárandok népnek, akit az Isten az élő szavával mozgásban tart. És arra tanít, hogy nem az az ember tisztátalansága, ami vele történik, hanem ami belőle születik. Ez a radikális gondolat igazi élő hithez vezethet és abból megtérés, és sok áldáshordozás következhet. Legyen ez velünk így a mai napon. Ámen.